

ספרות עברית וכללית

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה חמישה פרקים.
פרק ראשון: שירה (שירת ימי-הביניים, שירת ביאליק, שירת המאה ה-20)
פרק שני: סיפור קצר
פרק שלישי: רומאן ונובלה
פרק רביעי: דרמה
פרק חמישי: שיר שלא נלמד
- הפרק החמישי הוא חובה. (משקל השאלה בפרק – 10 נקודות)
מהפרקים הראשון, השני, השלישי והרביעי בחר בשלושה פרקים,
וענה על השאלות לפי ההוראות בכל פרק. (משקל כל פרק – 30 נקודות)
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: רשימה מודפסת של היצירות שנלמדו.
- ד. הוראות מיוחדות:
1. רשום בראש כל תשובה את מספר הפרק ואת מספר השאלה שבחרת להשיב עליה.
2. חובה לצרף למחברת את רשימת היצירות שנלמדו.
3. אין להדגים באמצעות אותה יצירה בתשובות שונות.
4. שים לב לכתב, לכתוב, לפיסוק ולכללי הדקדוק.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רישום טייטות כלשהן על דפים מחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה! רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה.
ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

שים לב!

מהפרק הראשון, השני, השלישי והרביעי עליך לבחור בשלושה פרקים בלבד (לכל פרק – 30 נקודות).

פרק ראשון: שירה (שירת ימיהביניים, שירת ביאליק, שירת המאה ה-20)

שים לב: אם בחרת בפרק השירה (שאלות 1-13), ענה על שתי שאלות – כל שאלה על משורר אחר. (לכל שאלה – 15 נקודות)

שירת ימיהביניים

1. קרא את השיר שלפניך, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

שחר אַבְקָשָׁף / ר' שלמה אבן גבירול

שַׁחַר אַבְקָשָׁף, צוּרֵי וּמְשַׁבְּבֵי, / אַעְרֹף לְפָנֶיךָ שַׁחְרֵי וְגַם עַרְבֵי.
לְפָנַי גִּדְלָתְךָ אֶעֱמַד וְאֶבְהֵל, / כִּי עֵינֶיךָ תִּרְאֶה כָּל מַחְשְׁבוֹת לְבִי.
מַה זֶה אֲשֶׁר יוֹכֵל הַלֵּב וְהַלְשׁוֹן / לַעֲשׂוֹת, וּמַה כֹּחַ רוּחִי בְּחוּף קָרְבִי?
הֲנֵה לְךָ תֵּיטֵב וּמֵרַת אָנוּשׁ, עַל כֵּן / אוֹדֶךָ בְּעוֹד תִּהְיֶה נִשְׁמַת אֱלֹהֵי בִי!

א. מהי הבעיה שהדובר מבטא בבית השלישי, כיצד הבעיה מתקשרת לשיר כולו,

וכיצד הדובר מתמודד אתה? (11 נקודות)

ב. הצג שני מאפיינים של שיר זה כ"שיר קודש". (4 נקודות)

שים לב: אם תענה על שאלה 2, לא תוכל לענות על שאלה 3.

2. קרא את השיר שלפניך, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

יְחִידָה, שַׁחְרֵי הָאֵל וְסַפִּי / ר' יהודה הלוי

יְחִידָה, שַׁחְרֵי הָאֵל וְסַפִּי, / וְכִקְטָרֶת תִּגִּי שִׁירְךָ בְּאֶפְיִי!
הֲלֹא אִם תִּרְדֶּפֶי הַכְּלִי זְמוּנָה, / וְחַאמְרֵי כִּי אָמַת הֵם כָּל כְּשָׁפִי,
וְתוֹזְלֵי אַחֲרָיו לִילְךָ וְיוֹמֶךָ / וְתַעֲרַב לְךָ תְּנוּמָה מְנַשְׁפִּי –
דְּעִי כִּי אֵין בְּגִדְךָ מְאוּמָה, / אֲבָל עַץ יִבְשׁוּ מִחַר עֲנָפִי.
הֲיִי לְפָנַי אֱלֹהֶיךָ וּמִלְכֶךָ / אֲשֶׁר בָּאת לְחַסוֹת תַּחַת כְּנָפָיו:
שְׁמוֹ יִגְדַּל וְתִקְדָּשׁ בְּפִי כָּל / אֲשֶׁר נִשְׁמַת אֱלֹהֵי חַי בְּאֶפְיִי!

א. בבית הרביעי של השיר הדובר אומר לנמענת:

"דְּעִי כִּי אֵין בְּגִדְךָ מְאוּמָה, / אֲבָל עַץ יִבְשׁוּ מִחַר עֲנָפִי"

הסבר את המשמעות של דברים אלה, ואת הקשר שלהם לדברים שהדובר אומר

בשיר כולו. (11 נקודות)

ב. הצג שני מאפיינים של שיר זה כ"שיר קודש". (4 נקודות)

/המשך בעמוד 3/

שם לב: אם ענית על שאלה 2, לא תוכל לענות על שאלה 3.

3. קרא את השיר שלפניך, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

ישנה בחיק ילדות / ר' יהודה הלוי

**ישנה בחיק ילדות, למתי תשכבי! / דעי כי נעורים פנערת גערו!
הלעד ימי השחרות? קומי צאי, / ראי מלאכי שיבה במוסר שחרו,
והתערי מן הזמן, כצפרים / אשר מרסיסי לילה יתערו.
דאי כדרור למצא דרור ממעלך / ומתולדות ימים פנימים יסערו.
הי אחרי מלכך מרדפת, בסוד / ושמות אשר אל טוב ינהרו!**

א. הדובר בשיר פונה אל הנמענת בכמה פניות. הסבר את המשמעות של פניות אלה,

ואת התהליך שהן משקפות. (11 נקודות)

ב. הצג שני מאפיינים של שיר זה כ"שיר קודש". (4 נקודות)

שירת ביאליק

שם לב: תוכל לענות רק על אחת מהשאלות 4-5.

4. קרא את שורות הסיום של השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריהן.

ואם ישאל המלאך / ח"נ ביאליק

..."

**ועדן היא טסה ומשוטטה בעולם,
משוטטה ותועה ואינה מוצאת תנחומין;
ובלילות הצנועים שבתחלה כלתך
בהתפלל נעולם עלי פנימת הלבנה.
היא מתרפקת בכנפה עלי שער האהבה.
מתרפקת, דופקת ובוכה בהשאי.
ומתפללה על האהבה."**

תאר והסבר את התמונה המופיעה בשורות אלה, ואת הקשר שלה לשאלת המלאך

בפתיחת השיר.

בתשובתך התייחס גם לשני אמצעים המעצבים את התמונה.

5. קרא את קטע השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.
לפני ארון הספרים / ח"נ ביאליק

...
ליל ונעה היה אז. ארור הלילות.
מחור. מאחרי חלון עור עין.
השתוללה ותובב סוסת ועם.
התריסים נשברו. ובכריחיהם ברזל
כל-שדי שחת קרקרו הכתלים.
ראיתי את מבצרי והגו נתץ.
ושכינת אל ראיתי בעזובה מקומה,
מתחת לפרכת צאת התגובה.
ידמות דיוקן זקני. צל לימיני
הליצר לבי עד ומשוסט אלים -
אף-הוא מעיני נעלם והתחמק.
רק-להב גרי לבד עודנו גוסס
והוא נע נגד וקופץ קפיצת מותו.
ופתאם נפרץ חלון, כבה הכל -
נאני, אפרח רך מקנו משלך
ברשות הלילה ומחשקיו - - -

תאר והסבר את התמונה המופיעה בקטע זה.

הסבר את תפקידה המיוחד של תמונה זו בתהליך המתואר בשיר כולו.

שירת המאה ה-20

שירי אורי צבי גרינברג

שים לב: תוכל לענות רק על אחת מהשאלות 6-9.
6. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

עם אלי הנפח / אורי צבי גרינברג

בפרקי נבואה בוצרים ימותי בכל הגלויים
וגופי ביניהם כגוש המתכת לחתוך.
ועלי עומד אלי הנפח ומכה בגבורה:
כל פצע, שחתך הזמן בי, פותח לו חתוך
ומלט בגצי רנעים האש העצורה.

זהו גורל־משפטי עד ערב בדרך.
ובשובי להטיל את גושי המכה על ערש,
פי – פצע פתוח.

ועירם אדבר עם אלי: עבדת בפרך.
עתה בא לילה; תן – שנינו נניה.

השיר מסתיים במילים: "עתה בא לילה; תן – שנינו נניה."
באיזו נימה הדברים נאמרים, וכיצד הם קשורים למצב המתואר בשיר?
הסבר ונמק את תשובתך.

7. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

הִיְתָה לִי בְרָכָה / אורי צבי גרינברג
הִיְתָה לִי בְרָכָה בְּמִדְבַר הָאָדָם.
צָרַב הַחֹל, כָּל הַיְאוּרוֹת הַזְּכִימִים
בְּשָׂרָב חָרְבוּ
אֶד מִימֵי נְהַרוּ כְּבַדְלַח הַטְּהוֹר.

עַל חוֹפֵי הַשָּׁלוֹ קָם אָרְזוֹ חֲלוּמֵי
לְלַחֵשׁ כּוֹכְבִים,
יְחִידֵי וְעָנּוּ יְשֻׁבְתֵי בְּצֵלוֹ
וְעֵינֵי צוֹפִיּוֹת:
רַבִּים בָּאוּ וְשָׁתוּ וּמְלֵאוּ כְּדֵיהֶם
לְמִשְׁתֵּה הַלֵּילָה
וְהֵם לֹא הִגִּידוּ לִי שְׁלוֹם בְּלִכְתָּם
כִּי לֹא הִכִּירוּנִי.

וְרַבִּים גַּם בָּאוּ לְשִׁבַת בְּעֵינֵפֶם
עַל חוֹפֵי הַשָּׁלוֹמִים,
וַיְהִי נֶקֶד גְּרָגְרִיטִיט אֶל הַזְּרָמָה
עַדֵי עֲלוֹת סֶהַר – –
אִז קָמוּ וְהֵעִלוּ מִדֹּוֹרֵת הַשָּׁשׁוֹן
בְּחֹלוֹת הַפְּסוּפִים
וְסָחוּ לְאוֹרָה – –
אֶד שְׁמֵי לֹא הִזְכִּירוּ,
כִּי לֹא הִכִּירוּנִי,
הַשָּׁשִׁים בְּלִילוֹת – – –

הסבר מהו יחסו של הדובר לעצמו ול"רבים", וכיצד יחס זה מעוצב בשיר
(בתשובתך התייחס לשני אמצעי עיצוב).

8. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

שיר נס השיר / אורי צבי גרינברג

כל שיר אִמְתִּי - הוא נס :

הוא פתיחת השער והפְּשֶׁלֶת הוִילוֹן :

משיב ריחות הניחוח מן השָׁדָה האָבוּד :

מאבי הנחל ומנֶפֶשׁ הבָּאָר והקִילוֹן :

לְשֵׁם עֲפוֹת צְפָרִים בְּעֵינַיִם סְגוּרוֹת :

כָּנֹף לְמִטָּה וְכָנֹף לְרוּם - -

הַזְלָדוֹת הֵיא מַעְבֵּר מִזָּה שֶׁל הַתְּהוֹם :

הַשְּׁמֶשׁ עוֹלָה שֶׁם כָּלֵב הַלְבָבוֹת הַקּוֹרְנִים

בְּשֶׁאֲגוֹת כְּסוּפָם לְמַעְלָה מִן חֲלוּם.

אֲנִי מִמְשֵׁשׁ אֶת הָעֲנָפִים וְגִזְעֵי הָעֵצִים הַחֲמִים

אֶת הַרְגָלִים הַדְּקוֹת שֶׁל אֵילוֹת הַשָּׁדָה

וְאֵת גּוֹפֹן,

וְאֶחָרֵי צִפּוֹר מִדְּדָה-שֵׁם גַּם אֲנִי מִדְּדָה.

הָאֵם אֵינָהּ, לֹא אֲדַע מִקוּם עֲפָרָה

אֲךְ טְבוּעָה הֵיא בְּמֵהוּוֵי בְּכֶסֶף שִׁבְתָּה וְתַמַּת הַנְּצֵרָה.

וְשִׁיר הָעֶרֶשׁ עַל גְּדֵי הַזָּהָב

שֶׁנִּסְעָה לְסַחַר מִגְדִים

צְמוּקִים וְשִׁקְדִים וְנִרְדִים

הוֹמָה בְּלֵב כְּכֹנֶרֶת-נְגוּנֵי שֶׁל הָאֵב.

אֲנִי אוֹהֵב הַמַּאֲכָלִים וְהַבְּשָׂמִים שֶׁהוּא אוֹהֵב

וְכוֹאֵב כְּאֵב גְלוֹת הַשְּׂכִינָה אֲשֶׁר הוּא כְּאֵב.

השיר פותח בהצהרה: "כל שיר אִמְתִּי — הוא נס:

הוא פתיחת השער והפְּשֶׁלֶת הוִילוֹן."

הסבר הצהרה זו. תאר והסבר כיצד הדובר ממחיש את הצהרתו בהמשך השיר.

9. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

שיר אָמִי וְהַנְחַל / אורי צבי גרינברג
 וְאוֹלֵי אֶל הַנְּחַל הַהוּא מִימֵי הַנְּעוּרוֹת
 הַשׁוֹטֵף פִּי סָדְנוּ שֶׁל הָעֵץ הַכְּרוֹת
 הַמְּלַחֵךְ אֶת גְּדֵרוֹת הַזְּרָדִים הַחוּמִים
 שֶׁל גְּנֵי הַפְּרוֹת שָׁם, תְּבוֹא הַנְּעִירָה
 אֲדַמַּת הַשְּׁעָר, הִיא אָמִי... דְּמִדּוּמִים.
 וְתַפְשֵׁט בְּגָדֶיהָ וּבְכַתְנַת מְשִׁיָּה
 תֵּרַד שָׁם בְּנַחַל, אֲרָאָה שׁוֹחֶה:
 אֱלֹהִית הִיא בְּמִים נְאוּה בְּכַהֵ!
 דּוּמִיָּה וְנִיחּוּחַ פְּרוֹת מְסָבִיב.
 וְאֲנִי עוֹד אֵינְנִי בִּיקוּם וְאָבִי
 עוֹדוֹ עָלַם בְּנוֹף בֵּית אִמּוֹ וְאָבִיו.

וְהִנֵּה הִיא עוֹלָה מִן הַנְּחַל... אָמִי:
 הַנְּעִירָה הַבְּרָה אֲדַמַּת הַשְּׁעָר
 בְּלִבְנַת הַבְּחוּלִים בְּכַתְנַת מְשִׁיָּה
 וְאֵין הִיא רוֹאָה אֶת בְּנֵה הַמְּבַגֵּר
 הַעוֹמֵד וְרוֹאָה אֶת אִמּוֹ בְּעוֹלָם
 וְנַעֲרָה הִיא בְּטָרְס־עֵת־אִם, בְּאִשְׁיָה
 נוֹגֶה רֵאשָׁה בְּעָרֵב יוֹם אֶל גְּדֵרוֹת
 הַזְּרָדִים הַחוּמִים
 שֶׁל גְּנֵי הַפְּרוֹת,
 שְׁנוּסָפָה עַל מַתְקָם מְתִיקוֹת דְּמִדּוּמִים...

הֵה הַכְּסִיף זֶה הָרֵאשׁ וְהַשְּׁלֵג זֶה הָרֵאשׁ
 עָדִי שׁוֹנֵכֶפֶשׁ בְּדַמּוֹ בְּעַפְר
 שׁוֹנֵשֶׁפֶד בִּידֵי גוֹי גְּרָמְנִי בְּאֶכְזֵר.
 וְהִבֵּן לֹא שְׁלֵם וְאֶת הַבּוֹר לֹא חָפֵר.

בשיר זה יש ניגוד עמוק בין שני הבתים הראשונים לבית האחרון.
 הסבר מהו הניגוד, כיצד הוא מעוצב בשיר, ומהי תרומתו למשמעות השיר.

שירי יהודה עמיחי

שיר לב: תוכל לענות רק על אחת מהשאלות 10-13.

10. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

נָשָׁם בְּשׂוּדָה קָרֵב / יהודה עמיחי

לזכר דיקי

**נָשָׁם יוֹרֵד עַל סָנֵי רַעִי;
עַל סָנֵי רַעִי הַחַיִּים, אֲשֶׁר
מְכַסִּים רְאֵשֵׁיהֶם בְּשִׁמְכָה -
וְעַל סָנֵי רַעִי הַמֵּתִים, אֲשֶׁר
אֵינָם מְכַסִּים עוֹד.**

תאר והסבר מה מיוחד בעיצוב של נושא הנפילה בקרב בשיר זה.

11. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

אָבִי / יהודה עמיחי

**זְכֹר אָבִי עָטוּף בְּגִידֵי לָבָן
בְּפִרוֹסוֹת לַיּוֹם עֲבוּדָה.**

**בְּקוֹסֶם, הַמוֹצֵיא מְכוּבָעוֹ אֲרָנְבוֹת וּמְנַדְלִים,
הוֹצֵיא מִתּוֹךְ גּוּפוֹ הַקָּטָן - אֶהְבָּה.**

**נְהַרְוֹת נְדִיו
נִשְׁפְּכוּ לְתוֹךְ מַעְעֵיו הַטּוֹבִים.**

הסבר כיצד הלשון הציורית (דימויים ומטפורות) בשיר זה תורמת לעיצוב דמות האב.

12. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

לא כְּרוֹשׁ / יהודה עמיחי

לא כְּרוֹשׁ,
לא כְּבַת אֶחָת, לא כְּלִי,
אֵלָא כְּדָשָׂא, בְּאֵלֵי יְצִיאוֹת וְהִירוֹת יְרֵקוֹת,
לְהִיּוֹת מְסַתֵּר כְּהֶרְבֵּה יְלָדִים בְּמִשְׁחָק
וְאֶחָד מְחַפֵּס.

וְלֹא כְּנֹבֵר הַיְחִיד,
כְּבֹר־קִישׁ, שְׂמֵצָאוֹהוּ רְבִים
וְעָשׂוֹ אוֹתוֹ לְמִלָּה,
אֵלָא כְּנֹשֵׂם כְּהֶרְבֵּה מְקוֹמוֹת
מְעַנִּים רְבִים, לְהִתְחַלְחַל, לְהִיּוֹת שְׁחִי
פִיּוֹת רְבִים, לְהִיּוֹת נָשׂוּם
כְּאִוִיר בְּשָׁנָה וּמְסַר כְּסִרְיָהּ בְּאֵבִיב.

לא הַצְּלִצוּל הַחַד, הַמְעוֹרָר
בְּשַׁעַר הַרוּפָא הַתּוֹרָן,
אֵלָא בְּדְפִיקוֹת, כְּהֶרְבֵּה אֲשֻׁנָּיִם
בְּכִנְסוֹת צְדָדִיּוֹת, כְּהֶרְבֵּה דְפִיקוֹת לֵב.

וְאֶחָד כְּפֵה הַיְצִיאָה הַשְּׂמֵטָה, כְּעֶשֶׂן
כְּלִי תְרוּעָה, שֶׁר מִתְפַּטֵּר,
יְלָדִים עֵינַיִם מִמִּשְׁחָק,
אֶבֶן כְּגִלְעָלִים הָאֶחָדוֹתִים
לְאֶחָד הַמּוֹרֵד הַתְּלִיל, בְּמִקּוֹם שְׂמֵתֶחֱלִיל
מִשׁוֹר הַתּוֹר הַגְּדוּל, אֲשֶׁר מְמַעַ,
כְּתִפְלוֹת הַמִּתְקַבְּלוֹת,
עוֹלָה אֶבֶק כְּהֶרְבֵּה רְבוּא גְרִיזִיִּים.

שירים שונים עוסקים בשאלה כיצד ראוי לו לאדם לחיות את חייו, וכיצד ראוי לו למות.
מה אומר על כך הדובר בשיר זה, וכיצד הלשון הציורית והאמצעים הרטוריים / מבניים
מביעים זאת?

13. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

רְאֵי, אֲנַחְנוּ שְׁנַיִם מְסֻפְּרִים / יהודה עמיחי
 רְאֵי, אֲנַחְנוּ שְׁנַיִם מְסֻפְּרִים,
 עוֹמְדִים יַחְדָּו וּמִתְחַבְּרִים

אוּ מִתְחַסְּרִים, כִּי סוּף־סוּף הַסִּימָן
 מִשְ�תַּנֶּה מִזְמַן לְזְמַן.

הִיָּה קֶשֶׁה כָּל־כֶּךָ עַד שֶׁהִנְעַנּוּ
 לְעַמֵּד יַחְדָּו, וְגַם יִדְעוּ

בְּפִלִים שֶׁל אֲשֶׁר, גַּם שְׂבָרִים,
 בְּאֲשֶׁר יִקְרָה לְמִסְפְּרִים.

גַּם עֲתָה, תַּחֲתוֹנוּ, הָעוֹלָם קוֹ שֶׁבֶר –
 אֵל תִּירְאֵי, הַבֵּיטִי אֵיךְ מֵעַבָּר

לְאוֹתוֹ הַקּוֹ פָּרַח לָנוּ עֶכְשָׁו
 הַמְּכַנֶּה הַמְשֻׁתָּף.

ברבים משירי עמיחי הלשון הציורית מפתיעה במקוריותה.

הסבר את המקוריות של הלשון הציורית בשיר זה, ואת תרומתה לעיצוב נושא השיר.

פרק שני: סיפור קצר

אם בחרת בפרק זה, ענה רק על אחת מהשאלות 14-15.

14. בסיפורים רבים, משבר בחייה של דמות מביא לשינוי בתודעת הדמות ו/או בהתנהגותה.
 בחר בשני סיפורים עבריים – כל סיפור מאת יוצר אחר – שבהם מתוארת דמות העוברת משבר.

כתוב מהו המשבר בכל אחד מהסיפורים, ותאר את השינוי שחל בדמות בעקבות המשבר.

15. למרחב (מקום) ולזמן (כמו: תקופה היסטורית, עונות שנה, חלקי יממה) יכולים להיות תפקידים שונים בסיפור, למשל: הם יכולים לשמש רקע להתרחשויות, הם יכולים לשאת משמעות סמלית.

בחר בשני סיפורים עבריים – כל סיפור מאת יוצר אחר.

הסבר את התפקיד של המרחב או הזמן בכל אחד מהסיפורים.

פרק שלישי: רומאן ונובלה*

אם בחרת בפרק זה, ענה רק על אחת מהשאלות 16-17.

16. מה מרכזי יותר ברומאן או בנובלה* שלמדת – היחיד או החברה, או אולי שני גורמים אלה מרכזיים באותה מידה?
נמק והדגם את תשובתך, תוך התייחסות לשני הגורמים.

17. חלומות, הזיות, מונולוגים פנימיים, דיאלוגים, זיכרונות – כל אלה הם דרכים לעיצוב חיי הנפש של הדמויות ברומאנים ונובלות*.
בחר בשתיים מדרכי עיצוב אלה.
הבא דוגמה לכל אחת מהדרכים, והסבר מה מלמדת כל דוגמה על חיי הנפש של דמות ברומאן או בנובלה*.

* **הערה:** אם בחרת להתבסס על נובלה, תוכל לבחור אך ורק מבין הנובלות המפורטות להלן: נמלים, עתליה, נביא, אחרי הילדות, שונא הנסים, כינורו של יוסי, שלושה ימים וילד, לב הקיץ לב האור, חירבת חיזעה, עוגיות המלח של סבתא סולטנה, לוויה בצהריים, המינה ליזה, העיירה שבה נעצר הזמן, לב של כלב, בטבעת החנק, הזקן והים, היונה, טוניו קריגר, מוות בוונציה, הנשיקה למצורע, הורתו, ברטלבי, רעידת אדמה בצ'יילי.

פרק רביעי: דרמה

אם בחרת בפרק זה, ענה רק על אחת מהשאלות 18-24.

18. ציין נושא מרכזי במחזה שלמדת – לא מאת סופוקלס ולא מאת שקספיר.
הסבר והדגם, באמצעות שתי תמונות מהמחזה, כיצד נושא זה בא לידי ביטוי.

אדיפוס המלך / סופוקלס

19. "הבעיה היסודית היא: מה עדיף – האם החיים בלי ידיעת האמת או גילוי האמת לאמיתה המוביל לידי אסון?" (שי דיקמן)
הסבר כיצד בעיה זו באה לידי ביטוי בהתנהגות של שתיים מהדמויות במחזה.

אנטיגונה / סופוקלס

20. "ברור כי קריאון הוא המפסיד בטרגדיה זו, ואין ספק כי אנטיגונה, אף כי מתה – היא המנצחת." (מי הדס)
הסבר קביעה זו, על-פי המחזה.

מקבת / שקספיר

21. בגלל הבחירה ברוע, מתערער עולמם הפנימי של מקבת ושל לידי מקבת. הדגם והסבר קביעה זו בנוגע לשתני הדמויות.

המלך ליר / שקספיר

22. המלך ליר עובר תהליך מכאיב של אובדן כל מרכיבי זהותו. תאר תהליך זה, והסבר את גורמיו ואת משמעותו הטרגית.

המלט / שקספיר

23. המחזה "המלט" מתרחש במציאות מושחתת. תאר מציאות זו, והסבר כיצד המלט מתמודד איתה.

אותלו / שקספיר

24. אפשר לומר כי יגו הוא "שחקן" במחזה, אך אפשר גם לראות בו "במאי" של עלילת המחזה.

הסבר כיצד באה לידי ביטוי ראייה כפולה זו של דמות יגו במחזה.

פרק חמישי: שיר שלא נלמד

שים לב!

פרק זה הוא חובה, ועליך לענות על שאלה 25.
(משקל השאלה – 10 נקודות)

25. קרא את השיר שלפניך מאת אברהם חלפי, וענה על השאלה שאחריו.

וְיוֹם הָיָה וְלִילָה אֶתְרִי.
וְלִמְחֶרֶת
מֵאֲדָר־מֵאֲדָר וְכִרְתִּי אֶתְמוּלִי –
כִּי שָׁמַךְ דְּבֶקֶךָ בְּשִׁפְתוֹתַי
וְלֹא אָמַרְתִּי.

אֲנִי הוֹלֵךְ לְבֵדָה. לְבֵדָה. לְאֶרֶץ
רְחוֹבוֹת.
אֲנִי מְסַלֵּג לְעִיר־לֹא־עִיר בְּאֶרֶץ לֹא נוֹדַעַת.
אֲנִי שׂוֹאֵל אֶת כִּי הַנְּשֹׂאִים
וְאֵת עוֹנָה.
אֲנִי נוֹפֵל מֵהַר גְּבוּהָ
וְאֵת מְרַגְלוֹתָיו.
מִן הַשְּׁחִיקָה קָרָאתִי. אֶת
אֵינֶךָ.
וְיוֹם הָיָה. וְלִילָה אֶתְרִי.
וְלֹא אָשְׁבָה.

בשיר זה הדובר מבטא את מצבו ותחושותיו (אף-על-פי שאינו מבהיר את הנסיבות שגרמו להם).

תאר את המצב והתחושות של הדובר, והסבר כיצד הוא מבטא אותם באמצעות שתי דרכי עיצוב.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך